

KIBÉDIEK

MEGJELENIK HAVONTA

lapja

EMLÉKEZÉS: MADARAS LÁZÁR

Kibédén született a II. világhégés idején. Édesapja Madaras Lázár, édesanyja Orbán Ilona. A háború az ő családjukat sem kíméli. Édesapja a 2. székely tüzérsztyály (Székely Határvédelmi Erők kötelékéhez tartozó) honvédeként harcol. 1944 végén már a Magyarország területén folyó harcokban vesz részt. Monokon esik román hadifogságba, ahonnan a román fennhatóság alatt álló barcaföldvári (románul Feldioara, Brassó megyei haláltábor) fogolytáborba hurcolják. Felesége, három gyermekével próbálja túlélni a borzalmakat, és emberfeletti erőfeszítéseket tesz férje megmentéséért, aki végül 1945-ben térhet haza (ennek megrázó története egy későbbi írás tárgya).

Lázár, az iskola első osztályát Kibédén végzi, többi tanulmányait 1947-től a zsilvölgyi Lupényban majd Petrozsényban folytatja. Közgazdász diplomát a Bukaresti Közgazdasági Akadémián szerez 1964-ben. Megnősül, két fiúgyermek édesapja.

Végzettségének és szaktudásának megfelelően fontos beosztásokban dolgozik. Adottságai, sokoldalú érdeklődési szemlélete, tehetsége, a mindig jobbra törekvése ösztönzi, nem hagyja a középszerűségben megrekedni. Munkája mellett, állandóan képezi magát, tanul, hogy később taníthasson. Tartalmas életet él. Magas célokat tűz maga elé, elérésükhöz megszerzi a szükséges szaktudást, tapasztalatot. Nyelveket tanul, az E.N.SZ. Romániai Demográfiai Intézetén 2 éves egyetemi tanulmány, majd tanfolyam elvégzése után sikeresen vizsgázik, és E.N.SZ.-szakértő címet szerez. Közben folytatja egyetemi tanulmányait, újságírásból diplomázik. A Brassói Lapok munkatársa, majd főszerkesztője 1978-1990 között. 1990-ben sajtómenedzseri diplomát szerez az Egyesült Államok Kaliforniai Állami Egyetemén.

1989 decemberében kezdődik politikai karrierje. Első lépésként a Brassói RMDSZ elnökévé választják. 2006-ig, nyugdíjba vonulásáig az RMDSZ katonája. Politikai szerepet

vállal, fontos funkciókat tölt be a magyarság érdekének védelmében. 1990-ben lett az RMDSZ parlamenti képviselője. Funkciója betöltésének 4 éve alatt munkaköri feladatait tiszteességgel végzi, és jövőbe mutató terveket valósít meg. Az ENSZ-szakértői tudás, ötvözve a közgazdász szaktudással „lehetővé tették, hogy sok más kutató mellett magam is hozzájáruljak az erdélyi városok létét alapvetően megváltoztató belső (romániai) vándormozgalom (migráció) tanulmányozásához. Az iparosítás hatására Erdély gazdaságilag fejlettebb városai mágnesként vonzották magukhoz a Kárpátokon túli régiók, elsősorban, falusi lakosságát. E folyamat hatására Erdély városainak etnikai összetétele is drámaian változott meg..... A két világháború között és után a magyar lakosság aránya drámai ütemben szorult vissza. S bár a jelenséget közvetlenül tapasztalhattuk, a mindennapi életben tabunak számított. A tudományos kutatások cáfolhatatlan eredményeit azonban nem lehetett letagadni, ezért a folyamatot az iparosítás, az urbanizáció nem szándékos, elkerülhetetlen kísérő jelenségeként kezelték. Ennek ellenére a folyamat feltárása nem volt felesleges, mert tényként épült be az értelmiségiek tudatába, s 1989 után a kisebbségi jogok érvényesítéséért folytatott küzdelemben az RMDSZ politikai érvrendszerének részévé vált”.

Képviselői mandátuma alatt számos törvényt kidolgozásában vett részt, melyet az RMDSZ kezdeményezett. „Ezek közé tartozott a helyi

(1941.02.20. Kibéd - 2020.04.30. Brassó) pénzügyi törvény is. Jelentőségét az adja, hogy ez biztosítja a számunkra létfontosságú önrendelkezés, decentralizáció tényleges megvalósításához szükséges pénzügyi feltételeket. Arra hivatott, hogy a községi, városi és megyei közigazgatás számára önálló pénzforsásokat biztosítson és megteremtse azok felhasználásához szükséges jogi keretet”.

Parlamenti tisztségéről 1996-ban mond le, amikor Brassó Megye Tanácsának (pénzügyekért felelős) alelnöke lett. Funkciója betöltésének 4 éve alatt munkaköri feladatait tiszteességgel végzi, és jövőbe mutató terveket valósít meg. Tapasztalatait kamatoztatva innovatív megoldásokat keres és talál az önkormányzatiság fejlesztéséhez. „Kiderült, hogy a (az új pénzügyi) törvény alkalmazása során a legnagyobb gondot a polgármesterek, alpolgármesterek, tanácsosok közigazgatási szakmai ismereteinek a hiánya okozza. A szükséges ismereteket pedig csakis szakemberek bevonásával, alaposan megszervezett tanfolyamokon lehet elsajátítani.” Az ehhez szükséges alapot (pénz, szakértők, stb...) a Cenk Alapítványon (melynek alapítója és elnöke) keresztül valósítja meg. „Az európai Phare program keretében pályázat útján szereztünk pénzalapot olyan tanfolyamok szervezésére, amelyek során 31 magyar polgármesterrel, polgármester helyettessel, könyvelővel ismertette meg a helyi költségvetés kidolgozására és végrehajtására vonatkozó ismereteket. 1998 - újabb Phare-program keretében, szerveztük meg a miniszteri felelősségre vonatkozó törvénytervezet országos nyilvános vitáját. Ennek dokumentumait a Képviselő Ház illetékes szakbizottsága ülésén előterjesztettük, lehetőséget biztosítva ezáltal, hogy a benne foglalt javaslatok egy részét beépítsék a parlament elé szavazásra bocsájtandó törvénytervezetbe.”

Alelnöki tisztsége idején (a sikerek ellenére, vagy azok miatt) a román nacionalista nézetek jeles képviselői minden alkalmat megragadnak, hogy támadják. Ennek a fejezetnek jelentős esemény sorozatai 1996-2001 között zajlanak, és a barcaföldvári (Feldioara) fogolytáborban/haláltáborban elpusztított foglyok tiszteletére

szánt emlékmű állításával kapcsolatosak. Madaras Lázár közvetlen érintettként is (hiszen az édesapja által elszavazott, szabadulása után elbeszélte megalázások, kínok ismeretében) mindent elkövet, hogy az emlékhely létrejöhesse. Államok közti nemzetközi egyezményeket idevonatkozó szabályozásaival alátámasztott javaslatot terjeszt a tanács elé, melynek értelmében a megyei tanács költségén, az ő tulajdonát képező emlékművet állíthassanak a fogolytáborban elhunyt magyar foglyok emlékére. Megszületett a tanácshatározat. A megyei tanács elfogadta, de a barcaföldvári polgármesteri hivatal, illetve a polgármester nem adott rá építkezési engedélyt. Ekkor Hidvég község (az akkori lelkész, Ungvári Barna András kezdeményezésére) kérte az engedélyt és vállalta az emlékmű felállítását. de ez is elutasításra került. Elkezdődött az évekig tartó hercehurca, megoldáskeresés, nemzetközi fórumok, az Orosz Föderáció bukaresti nagykövetségének bevonása, stb... 1998-ban az Orosz Föderáció minden engedélyeztetés nélkül, a táborban elhunyt 21 orosz fogolynek sírkertet építtethetett. És ez lett a megoldás kulcsa. Erre a mintára (a föderáció közbenjárására) a román külügyminisztérium, az általa nemzetközi egyezményben vállalt kötelezettsége értelmében, az emlékhely megvalósítását azonnali hatállyal jóváhagyta. „Ekkor volt döntő jelentőségű az Ungvári Barna András lelképásztor által vezetett hidvégi magyar közösség szerepe: néhány hónap kemény munkájával a mocsaras talajon kőből felépített szigetszerű alapot hoztak létre. Erre került 2000-ben az elpusztult emléket művészi igénytel megtestesítő hatalmas sziklatömb (hét tonnás).” A helyi polgármester viszont ezt leromboltatta. A törvény adta lehetőséggel élve a Brassói RMDSZ feljeleníti sírgyalázás miatt, és követeli, hogy a földvári Polgármesteri Hivatal költségén állítsa vissza az emlékművet, és akkor ejtik ellene a vádat. Mindent megígér, de 1 év kell ahhoz, hogy az ígéret megvalósuljon. A végleges avatásra 2001. augusztus 4-én kerül sor. Kitartással, összefogással, nagy küzdelem árán sokak álma teljesült. Tisztesség tétetett.

„Ökumenikus istentisztelet keretében szentelték fel, a magyar kormány képviselőinek jelenlétében. Az Orosz Föderáció képviselői külön felszentelési szertartással járultak hozzá az ünnepi tiszteletadáshoz. Az avató ünnepség a hidvégi református templomban folytatódott, ahol Ungvári Barna András lelkész mellett én is szót kaptam.”

Ezen események zajlása közben a helyi román sajtó többször is beszámol, az un. „temető cirkuszról” helyeselve a földvári pol-

gármester hazafias magatartását az emlékmű felállításával szemben. Magyarellenes hangulatot szítottak Brassóban és Földváron. A képviselőházban egy (PUNR) képviselő felröppenti a hírt miszerint az RMDSZ Erdélyben magyar kormányt hoz létre, melyben Madaras Lázár Brassó Megye Tanácsának alelnöke fontos funkció betöltését vállalta. Ennek is nagy sajtóvisszhangja volt. Ezekkel, és hasonló elképesztő vádakkal szemben mindig készenléti helyzetben kellett lennie úgy Lázárak, vagy bármely magyar (RMDSZ-es) politikai tisztségviselőnek, mint a szervezetnek.

Gazdasági, pénzügyi szakismereteinek köszönhetően 2000-2005 között kulcszerepe volt Dél-Erdély (beleértve Székelyföldet is) fakitermelő és fafeldolgozó gyárainak privatizációjában, miközben sikeres versenyvizsga után (2000-től) vezérigazgatója lett a Brafor S.A. cégnek.

2005-ben elvégzi a párizsi Ecole Nationale d'Administration Publique prefektusi képzésre vonatkozó tanfolyamát. Rengeteget tanult és dolgozott. 2006-ban magas rangú közalkalmazott címet mondhatott magáénak (INA/Bukarest).

Politikai pályafutása alatt munkájával hozzájárult az RMDSZ sikereihez, megbízhatóságának, szavahihetőségének erősítéséhez. Igyekezett minden kapott megbízásnak maradéktalanul eleget tenni. Helytállásának egyik, de nem egyetlen példaértékű cselekedete az, amikor 2005-ben elvállalta Mehedinți megye prefektusi funkcióját. A történelemben egyedülálló eset, hogy a színromán megyének (RMDSZ-es), magyar, vezetője legyen. Nehéz feladat volt. (Ekkor már egészségi problémái is voltak). Meg kellett küzdeni a helyi pártok tiltakozásával, melyek elfogadhatatlannak minősítették ezt a politikailag elrendelt helyzetet. Madaras Lázár olyan szakmai tudással rendelkezett, mely alkalmassá tette arra, hogy az ellene tanúsított ellenségeskedéseket rövid idő alatt feloldja, és az általa tervezett, sikeresen megvalósult

fejlesztési eredmények után a megye elismerését is kivívja. Ennek ékes bizonyítéka, az, hogy amikor 2006-ban, orvosi javaslatra beadta lemondását, a miniszter több alkalommal is elutasítja ennek elfogadását éppen azoknak a javaslatára, akik kinevezése ellen a legjobban tiltakoztak. A munkája iránt tanúsított elismerést igazolta az is, hogy halála után egy nappal, 2020. május 1-én az RTS-Radioteleviziunea Severin TV-csatorna híradója riportot közölt róla, és megszólaltatott embereket, volt munkatársakat, akik elismerően nyilatkoztak Madaras Lázár prefektusi munkájáról. (E hírre véletlenül találtam rá, miközben kerestem Madaras Lázár haláláról szóló hivatalos közléseket a médiában).

Sokoldalú tevékenységét színesítette civilszervezeti munkája is. A brassói Népi Egyetem (később Szabadegyetem, majd 1980-tól Művelődési Tudományos Egyetem) magyar tagozatának egyik vezetőjeként, előadóként is tevékenykedett. Az akkori cenzúra által ez volt az egyedüli megengedett tudományos-művelődési jellegű előadássorozat. Helyi és országos híró előadók meghívásával nemcsak a megyeszékhelyen, hanem a környező városokban, településeken évekig működtek az előadások. A szervezésben nagy szerepe volt a Brassói Lapoknak. Az előadások Brassóban 1994-ig éltek.

1993-ban az általa vezetett Cenk Alapítvány elindítja, és 1998-ig működteti a Brassói Magyar Cenk Rádiót Kiss Éva Mária vezetésével. 1994-ben szintén Kiss Éva Máriával létrehozta Erdély első 24 órás magyar nyelven sugárzó rádióját, a Siculus Rádiót.

Támogatója volt a Brassói Magyar Dalárdának.

A Cenk Alapítványon keresztül több mint 30 kirándulást szervez bel- és külföldre, a magyar történelem eseményeihez, neves személyiségeihez fűződő emlékhelyek megismerésére, hozzájárulva ezzel a köztudatban való megőrzésükhöz.

Több forrásból származó információkból tudom, hogy bárki fordulhatott segítségért hozzá (akár anyagjagat is beleértve), Kibédről, vagy máshonnan, azonnal és önzetlenül segített. Kibéd községgé válása után az ő kapcsolatai révén sikerült a Brassói Vasúti Igazgatóságtól olcsón beszerezni a Küküllőn átvezető főhid, és több határrezi hid építéséhez szükséges és megfelelő acélos vasvázakat, elemeket (teljes vagonaljak bontásából). Létfontosságú problémák oldódtak meg ezzel a falu új vezetősége és lakossága számára.

A felsorolás nem teljes. Sok fontos adat vár még ismertetésre, de gondolom ebből is

láthatja az olvasó, megbecsülheti ki is volt Ő, milyen tartalommal telt meg élete 79 éve?

Madaras Lázárról elmondható, hogy Madách szavai szerint cselekedett.

„Mondottam, ember: küzdj és bizva bízzál!”

NYUGODJ BÉKÉBEN MADARAS LÁZÁR, DRÁGA BARÁTOM!

Kibéd, 2020.05.14.

Borbély Emma,

a Kibédi-Seprődi János Művelődési Egyesület elnöke

VALÓSÁG ÉS LEGENDA

Két szobor Sárospatakon. Egyik a Római katolikus templom előtt áll. II. András magyar király lányát ábrázolja, aki lóháton ül férje mellett, amikor az hadjáratba indul. A szobor a búcsúzásra emlékeztet. Ez történelmi valóság.

Másik szoborral a Rákóczi vár kápolnájában találkozik a látogató; a gyermek Erzsébet jellemére utal.

Kenyérral a kötényében, nélkülöző gyerekek megsegítésére indul Erzsébet.

Találkozik apjával, aki rákérdez:

- Mi van a kötényedben? -
- Rózsák - feleli a kislány.

És láss csodát! Amikor az apa látni akarja a rózsákat, valóban a kenyér rózsákká változott.

Ez hát a legenda.

S most visszatérek a valóságra. A kis hercegnő már 4 évesen német rokonokhoz kerül, mert a türingiai örgróf fiának jegyezték

el. 1221-ben, 14 éves korában köt házasságot Lajossal. De a szerető és szeretett férj oldalán rövid ideig lehet boldog, mert Lajos a hadjáratban életét vesztette.

A 20 éves özvegyet a német rokonok megfosztják három gyermekétől, és utcára teszik.

Wartburgba kerül, ahol a vár elzárt magányában él szegények és súlyos betegek istápolójaként. Apja kérésére sem megy haza Magyarországra.

Német földön temetik el, s halála után 4

évvel IX. Gergely pápa szentté avatta 1235. május 27-én.

24 évesen nyerte el az „égi jegyesség” koronáját.

Nagy öröm számunkra, hogy a leírt valóságot és legendát sok kibédi gyerek is felfedezhette a sárospataki táborozások alkalmával, én pedig éppen 27 évvel ezelőtt csodálhattam meg először a sokat szenvedett Árpádházi Szent Erzsébet emlékét idéző szobrokat.

Mátyus Ilona - Tanítónő

VÉGLEGES AZ ÉRETTSÉGI ÜTEMTERVE

Rendelemben fogadta el a tanügyminisztérium az érettségi vizsga ütemtervét. Az első vizsga - a román nyelv és irodalom - dátuma június 22.

A tanügyminisztérium tájékoztatása szerint az érettségire június 3-a és 10-e között lehet beiratkozni. Június 11-e és július 7-e között történik a nyelvi és digitális kompetenciák egyenértékesítése és elismerése a korábbi eredmények alapján.

A nemzeti kisebbségekhez tartozó diákok június 23-án írásbeliznek anyanyelvük irodalmából. Június 24-én kerül sor a szaknak megfelelő kötelező, 25-én pedig a választott tantárgyra.

Az eredményeket június

30-án 12 óráig kell közzétenni. Ugyanaznap 16 és 20 óra között, illetve másnap, július elsején 8 és 12 óra között lehet benyújtani az óvsókat. Az óvsók eredményeit július 5-ig teszik közzé.

A járvány okozta helyzet miatt vizsgaközpontnak minősülhet minden olyan oktatási

intézmény, ahol legalább 30-an iratkoznak be az érettségire.

A vizsgaközpontban biztosítani kell a személyek közötti 2 méteres minimális távolságot. Ugyanakkor csak az az iskolaépület működhet vizsgaközpontként, amely megfigyelő kamerákkal van ellátva.

KIBÉD KÖZSÉG POLGÁRMESTERE 2020.

május 22-én kelt 65-ös számú rendelete alapján összehívta a Helyi Tanácsot, 2020. május 28-án, 16 órára soros tanácsülésre a Polgármesteri Hivatal gyűléstermébe. A jelenlegi készenléti állapotra való tekintettel a gyűlést online tartják meg.

HÍREK

HÍDÉPÍTÉS

Készül a Kotrospataikai híd, az Urászapataikán keresztül épülő híd munkálatai is elkezdődtek és közben a megépült Kis- Küküllőn átívelő 52 méteres hídra szerelik a védőkorlátot.

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK

Pontosan 20 éve annak amikor Kibéd képviselő testülete és a kibédi RMDSZ helyi szervezete 2000. május 20-án a kibédi kultúrthozban, Szatymaz község (Csongrád megye), Zalalövő nagyközség (most már város

Zala megyében), Bakonyszombathely (Kömárom-Esztergom megye) vezetőivel, valamint a Magyar Demokrata Fórum zalaegerszegi szervezetével együttműködési megállapodást kötöttek.

2000. május 20.

ORVOSI KÖZPONT

A multifunkcionális orvosi rendelőnél az építmeny körüli park-rendezési munkálatok folynak.

ÉRTESTŐ

SZEMÉLYI NYILVÁNTARTÓ ÜGYOSZTÁLY szavatai kirendeltsége értesíti a lakosságot, hogy **SZEMÉLYAZONOSSÁGI IGAZOLVÁNY CSERE** esetén jó tudni a következőket:

A törvényes rendelkezések szerint az állampolgárok kötelesek az érvényesség lejártja előtt számított minimum 15 napon belül kérni a személynyilvántartó közszolgálattól a személyazonossági kártya kibocsátását.

SZÜKSÉGES DOKUMENTUMOK:

- Formanyomtatvány a személyazonossági kártya kiállítására.
- Születési bizonyítvány - eredeti és másolat.
- Házassági bizonyítvány, a házasság megszűnése esetén - eredeti és másolat.
- Végleges és visszavonhatatlan bírósági válási határozat, esetlő függően - eredeti és másolat.
- Az elhalálozott férj/feleség halotti bizonyítványa, a túlélő fél esetében - eredeti és másolat.
- A 14. életévüket nem betöltött gyerekek születési bizonyítványa - eredeti és másolat.
- A lakhelyet bizonyító dokumentum, valamint esetlő függően a tartózkodási helyet igazoló dokumentum - eredeti és másolat. (amennyiben a kérelmező nem az ingatlan tulajdonosa, szükséges, hogy a dokumentumok leadásakor a tulajdonos is megjelenjen a személynyilvántartó osztályon és aláírja a befogadó nyilatkozatot.)
- A személyazonossági érték befizetéséről szóló nyugta -
- Mozgáskorlátozott személyek esetében orvosi igazolás szükséges. Személyes megjelenésében egészségügyi okból akadályozott ügyfél esetén a meghatalmazottnak áll módjában igényelni a személyigazolványt.

Felhívjuk a figyelmét mindenkinek, hogy csak programálással lehet személyigazolványt cserélni. **Programálásért** a következő telefonszámot kell hívni **0265-570 841**. Az egészségügy illetve a belügyminiszteri rendelet szerint a védőmaszk viselete kötelező a közintézetekben.

KIBÉDIEK
Lapja

Szerkeszti: A kibédi RMDSZ-frakció

